

derstillingsens Adskillelse fra Præsteembedet. Paa Sønstrup er Forstanderen nu udelukkende Forstander, paa de andre Seminarier er Sognets Præst tillige Forstander. Mindretallet mener, og som det fremgaar af Betænkningen har der ogsaa været Medlemmer af Flertallet, der have haft samme Anskuelse, at det naturligeste og heldigste i enhver Henseende vil være, at hver Stilling har sin Mand; ligesom Mindretallet mener, at Stillingen som Sognepræst flere Steder i store Embeder fuldt ud kan tage sin Mands Kræfter og Evner, saaledes bør en Stilling som Forstander paa et Skolelærerseminarium være overdraget til en Mand, der ikke har en anden sideordnet Stilling, som staar i en temmelig fjern Forbindelse med den Gerning, saa at han fuldt ud kan anvende sin Tid og Kræfter til sit Embede. Alt som Fordringerne om Almenophøjsning stige, stige jo ogsaa Fordringerne til Seminariernes Uddannelse, og Mindretallet mener derfor, at naar det mere og mere forlanges, at Seminarierne ikke kun skulle være Anstalter, der have at bibringe saa megen Kundskabsmasse, som der fordrres til Eksamen, som Opdragelsesanstalter, vilde være heldigst, at Pædagogier komme til at staa i Spidsen for dem, Mænd, der have kastet sig over Pædagogiken, og ikke ved Siden af den Gerning have en anden, der i væsentlig Grad maa lægge Beslag paa deres Interesse og Kræfter. Mindretallet skal derfor anbefale det høje Ting at tage under nøjeste Overvejelse, om det ikke nu, da der foreligger for os et Forslag om Omordning af Lærerkæfterne ved Seminarierne, vil være fuldstændig paa sin Plads og i sin Orden, om vi nu vedtage, at der i Spidsen for Seminarierne skal staa Forstandere, der kun ere Forstandere. Naar det er blevet sagt af Flertallet, at det vil indskrænke Antallet af de Mænd, der kunne vælges til Seminarierforstandere, indser jeg ikke det, thi Præsterne vilde akkurat paa samme Maade som hidtil kunne kaldes; teologiske Kandidater ere slet ikke ved dette Forslags Vedtagelse stude bort fra Forstanderspøsterne, disse staa lige saa fuldt aabne for teologiske Kandidater som for hvilke som helst andre, for Magistre, for Filologer v. s. v. — ja Filologer tror jeg dog, det ikke vilde være heldigt at faa ind her, men i øvrigt vil der i disse Poster kunne ansættes de Mænd, som Regeringen kan finde egnede til at være Seminarierforstandere. Gaaſte viſt vil der ikke kunne ansættes Mænd, som sige, at de sætte større Pris paa den geistlige Virksomhed, men saadanne er der vel heller ikke Grund til at vælge. En saadan Indskrænkning vil man kunne finde

sig i, og Seminarierne vilde i Virkeligheden staa sig betydelig ved at faa Mænd i Spidsen, som vilde anvende alle deres Evner og vilde Interesse for dem, og hvis Gerning gaar i Retning af Pædagogik og ikke i Retning af præstelig Virksomhed. — Den næste Tilføjning, Mindretallet foreslaar, er Medlæggelse af et Seminarium, og i den Retning har Mindretallet tænkt paa det Seminarium, som allerede i lang Tid har staaet paa Ekspertancelisten til Medlæggelse, nemlig Manum Seminarium. Nu ere vi naaede til, at ikke $\frac{1}{3}$ af de Aspiranter, der indstille sig til Skolelærereksamen, har søgt Uddannelse paa Statsseminarierne, medens $\frac{2}{3}$ komme fra private Seminarier eller have søgt offentlig privat Undervisning. Det viser, at Statsseminarierne ingenlunde ere et saa nødvendigt Led for at skaffe brugbare Lærerkæfter, som de mulig tidligere have været, og som Forholdene ere i Sjælland, tror jeg ogsaa, at den høje Regering, efter hvad den maa kende til Manum Seminarium, vil indrømme, at dette Seminarium uden Støtte for de vordende Skolelærere, kan undværes, navnlig efter hvad man hører om den Maade, hvorpaa dette Seminarium i Nar har faaet dannet sit yngste Hold, idet dette viser, at der ikke er en saadan Trang i denne Del af Landet til at have et Statsseminarium, at der derfor er nogen Grund til at beholde det. Det er jo heller ikke saa urimeligt, at Tinget, naar det gaar til en Lønningslov, der i meget betydelig Grad forbedrer Seminarierlærernes Stilling, og derved samtidig lægges Beslag paa en hel Del flere Penge end nu, naar det nu med Benvilje gaar til at forøge Lønningerne ret anstændig, at se sig for, om der ikke samtidig kan være Tale om at bespare paa det samme Omraade, og jeg tror ikke, at der af finansielle Grunde kan siges noget imod, at vi søge denne Besparelse ved fremtidig at indskrænke os til at have eet Statsseminarium i hver af Landsdelene, Sjælland, Fyn og Sjælland, altsaa nedlægge Manum Seminarium. Nu siger rigtignok Flertallet i sin Betænkning, at vel var der Medlemmer af det, som mente, at det kunde ske uden Støtte, men at det vil hindre Lovens Gennemførelse, og derfor undlode de at stille Ændringsforslag. Men hvoraf veed det ærede Flertal, at det vil hindre Lovens Gennemførelse? Vi staa her lige overfor et Lovforslag, som første Gang kommer til Afstemning ved anden Behandling. Vi vide altsaa ikke noget som helst om, at dette vil forhindre Lovens Gennemførelse, ud over det, at den ærede Minister under Konferencen med Udvalget ikke har syntes om det Forslag. Maa jeg i